



HVORDAN LESE EFFEKTIVT

1) Ha noen spørsmål du ønsker svar på

Forskning viser at vi lærer mer fra en tekst når vi har konkrete spørsmål vi søker svar på. Derfor er det lurt å lese med noen konkrete spørsmål i bakhodet. Du kan se om teksten har noen oppgaver eller spørsmål bakerst, eller se på læremål i faget, og forsøke å danne de om til spørsmål som du ønsker å finne svaret på.

2) Få oversikt over teksten

Det er enklere å sette sammen et stort puslespill, om du først har sett et bilde av hvordan det skal se ut når det er ferdig. På samme måte er det enklere for hjernen din å behandle – prosessere – alle detaljene i det du leser, når du først har skaffet deg et «oversiktsbilde». Før du begynner å lese nøye gjennom teksten, bør du skaffe deg en grov oversikt over innholdet. Bla igjennom den for å se hvor lang den er. Skum gjennom oppsummeringen, læringsmål, spørsmål til kapitlet, overskrifter, bilder og uthevede nøkkelord. Hva er de store linjene? Og hvordan er teksten bygget opp? Bruk maks 2 minutter på dette.

3) Les for å lære, ikke for å bli ferdig

Effektiv lesing handler ikke om hvor fort du leser, men om å forstå innholdet, trekke ut det viktigste og huske dette. Læring kan nemlig ikke måles i hvor rask du er til å bla om, eller hvor mange ganger du har lest gjennom et kapittel. Derfor er det viktig at du leser i et tempo som gjør at du klarer å prosessere informasjonen. Om det er noe som er vanskelig å forstå, så ta deg en kort pause og tenk over det, eller les avsnittet en gang til. Om du mister fokus og begynner å tenke på noe annet, gå tilbake til der fokuset glapp.

4) Tenk over teksten

For å utvikle dyp forståelse av innholdet i en tekst, er det viktig at du aktivt tenker over det du leser og forsøker å tolke og forstå det. Stopp opp innimellom og tenk over teksten. Knytt innholdet til ting du kan fra før, eller forsøk å gjenfortelle poengene med egne ord.

5) Hør deg selv

Studier viser at den beste måten å huske mer fra en tekst på, er å høre seg selv. Da kan du forvente å huske minst dobbelt så mye, sammenlignet med om du ikke hører deg selv. Slik gjør du det: Se bort fra teksten og forsøk å komme på de viktigste poengene. Så ser du på teksten igjen for å sjekke hvor mye du husket. Du kan gjøre dette på slutten av hver side, eller vente til du er ferdig med hele teksten.

Andre måter å bearbeide tekster på

Kommentere

Å skrive små kommentarer er en fin måte å bearbeide teksten på som fremmer forståelse. Det gjør det også enklere å vende tilbake og jobbe med teksten senere. Dersom du leser en tekst på skjerm, kan du bruke leseprogrammets kommenteringsverktøy/kommentarverktøy. Dersom du leser på papir, kan du skrive notatene dine direkte i marginen, på post-it-lapper eller på et eget ark. Her er det du bør skrive ned: 1) De viktigste poengene 2) Sammenhenger mellom ulike begreper, 3) Sammendrag av de viktigste avsnittene, 4) Dine egne eksempler og henvisninger til andre kilder, 5) Ting du ikke forstår eller synes er uklart, 6) Sannsynlige eksamensspørsmål.

Markere

Å markere viktig innhold med en markeringstusj er en vanlig måte å bearbeide tekster på. Men vær klar over at forskning har vist at læringsutbyttet fra markering er mye lavere enn man tror. Å markere bidrar i liten grad til dyp prosessering av innholdet. Å markere tekster kan allikevel ha noe for seg, dersom du: 1) Skal vende tilbake til teksten flere ganger, og ønsker å kunne finne frem til markert informasjon raskt. Eller: 2) Skal ta notater fra teksten eller kommentere den og markerer teksten som et ledd i dette.